

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

คมวัฒน์ รุ่งเรือง กศ.ม.* ศรีนยา พลสิงห์ชาญ Ph.D**
สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ Ph.D***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 475 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบสองขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein¹ จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 5 ตอน คือ 1) แบบวัดความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล 2) แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล 3) แบบวัดการประเมินผลในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล 4) แบบวัดความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล และ 5) แบบวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ .88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยด้านความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล การประเมินผลในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ปัจจัยด้านเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพการพยาบาล การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลสูงสุด มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .453 และเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .357 โดยรวมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 73.6

คำสำคัญ : นักศึกษาพยาบาล ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

* นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** อาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

*** รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Factors Affecting The Nursing Professional Intention of Nursing Students in College of Nursing Under The Ministry of Public Health

Komwat Rungruang M.Ed* Sarinya Polsingchan Ph.D**
Somsak Phuvipadawat Ph.D***

Abstract

The purposes of this research aimed to study relationship between selected factors and nursing professional intention and to study predicted factors affecting nursing professional intention according to the theory of reasoned action. The subjects comprised of 475 students in college of nursing under the ministry of public health through two-stage random sampling. The instrument was established by researcher base on the concept of Theory of Reasoned Action (Ajzen & Fishbein, 1980). It was a 5-point Likert scale including five dimensions; nursing professional intention (NPI), belief on nursing profession (BNP), nursing professional evaluation (NPE), normative belief on nursing profession (NNP), and motivation to comply subjective norm on nursing profession (MNP). The overall reliability by Cronbach's coefficient alpha was 0.88. Data were analyzed by multiple regression.

The result revealed as follows :

1. Belief on nursing profession, nursing professional evaluation, normative belief on nursing profession, motivation to comply subjective norm on nursing profession was significantly positive relate to nursing professional intention at .01 level
2. Attitude toward nursing profession, subjective norm on nursing profession was significantly affected to nursing professional intention at .01 level. Moreover, subjective norm on nursing profession (with .453 of standardized score), and attitude toward nursing profession (.357) were mostly affecting nursing professional intention, respectively and can also predict 73.6 % of variance for the nursing student's nursing professional intention.

Keywords : nursing students, nursing professional intentions

* Ph.D Candidate, Faculty of Education, Chiang Mai University

**Instructor, Boromarajonani College of Nursing, Surin

***Assoc. Prof., Faculty of Education, Chiang Mai University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาพยาบาลเป็นการศึกษาวิชาชีพ ระดับอุดมศึกษาที่มุ่งผลิตบุคลากรที่มีความรับผิดชอบในการดูแลผู้ป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการตัดสินใจในการปฏิบัติเชิงวิชาชีพตามกระบวนการพยาบาล ซึ่งประกอบด้วยการประเมิน การวินิจฉัย การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลการพยาบาล ซึ่งการที่พยาบาลจะดำเนินกิจกรรมดังกล่าวให้มีคุณภาพได้ พยาบาลต้องมีความรู้ ความสามารถทางวิทยาศาสตร์ และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ วิชาชีพพยาบาลไม่เพียงแต่จะเป็นการปฏิบัติเฉพาะรายบุคคลเท่านั้น แต่จะต้องรู้รายละเอียดในการปฏิบัติการพยาบาล โดยการให้แต่ละบุคคลมีส่วนร่วมในการประเมินการปฏิบัติการพยาบาลด้วย²

วิชาชีพการพยาบาลจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคมในการให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยให้บริการพยาบาลบุคคลตั้งแต่ก่อนเกิดจนกระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต ทั้งในภาวะเจ็บป่วยธรรมดา ภาวะเรื้อรัง หรือภาวะฉุกเฉิน ในการให้การพยาบาลนั้นจะเกิดผลขึ้นได้เพียงใด ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของนักศึกษาและประสิทธิผลในการให้การพยาบาลเป็นสำคัญ พฤติกรรมดังกล่าวนี้โดยทั่วไปจะเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความรู้สึกหรืออารมณ์หรือมีความต้องการในบางสิ่งบางอย่างที่จะนำไปสู่การลงมือปฏิบัติ พฤติกรรมของมนุษย์จึงถูกกำหนดมาจากเจตคติของบุคคล ซึ่งขยายความถึงอารมณ์ และการรับรู้

หลักสูตรวิชาการพยาบาลจึงมีทั้งการศึกษาภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติโดยการศึกษาภาคทฤษฎี มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ นักศึกษามีพัฒนาการทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งหมายถึง นักศึกษาจะต้องมีความรู้อย่างพอเพียงที่จะนำไปใช้เป็นหลักและแนวทางในการให้การ

พยาบาลผู้ป่วยอย่างเหมาะสม ด้วยการวิเคราะห์ และการปฏิบัติการช่วยเหลือบุคคลที่เจ็บป่วยหรือเสี่ยงต่อการเจ็บป่วย การพยาบาลเป็นศาสตร์ที่เกิดจากการพัฒนาองค์ความรู้ที่นำไปสู่การให้บริการพยาบาล เพื่อเสริมสร้างภาวะสุขภาพของบุคคล ครอบครัว องค์กร สังคมและชุมชน การจัดการศึกษาวิชาชีพการพยาบาลจึงเป็นการพัฒนาและเตรียมนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและสามารถนำความรู้ในสาขาวิชาชีพไปปรับใช้สังคมและประเทศชาติ เป็นหน้าที่โดยตรงของสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนั้น ยังต้องสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะเกี่ยวกับการคิดอย่างบูรณาการ โดยการผสมผสานความรู้ทางด้านวิชาการที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติในวิชาชีพได้อย่างครอบคลุม แสดงถึงความสามารถด้านสติปัญญา และการใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นพื้นฐานการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม และการมีทัศนคติที่ดี³

Ajzen & Fishbein¹ ได้พัฒนาทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) โดยมีข้อดลลงว่า พฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดมาจากเจตนาที่จะปฏิบัติ (Behavioral Intention) เป็นสำคัญ ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ เจตคติของบุคคลต่อพฤติกรรม (Attitude) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลสามารถนำมาอธิบายพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลได้ว่า นักศึกษาจะมีพฤติกรรมในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพียงใดนั้น ถูกกำหนดขึ้นมาจากเจตนา (Intention) ที่จะให้การพยาบาลและการดูแลนั่นเอง ดังนั้นเจตนาในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ควรจะเกิดจากองค์ประกอบทั้งสอง คือ เจตคติที่มีต่อการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ของ Ajzen & Fishbein¹ เป็นทฤษฎีที่พยายามจะตอบคำถามที่ว่า เหตุใดคนจึงมีเจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทำหรือไม่ทำพฤติกรรมใดๆ ซึ่งเป็นการทำให้เข้าใจเจตนาเชิงพฤติกรรม และสามารถทำนายพฤติกรรมได้อย่างถูกต้อง ทฤษฎีนี้ถูกพัฒนาขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ.1975 จากนักจิตวิทยาสังคม 2 ท่าน คือ Ajzen & Fishbein ที่จะพยายามทำนายพฤติกรรมของมนุษย์ ทฤษฎีนี้กล่าวว่า การที่จะทำนายพฤติกรรมของมนุษย์ได้นั้น จำเป็นจะต้องเข้าใจกระบวนการเกิดพฤติกรรม หมายความว่า ก่อนที่คนเราจะแสดงพฤติกรรมเชิงบวกหรือพฤติกรรมเชิงลบต่อสิ่งใดออกมา มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรม 2 ปัจจัย คือ เจตคติของบุคคลต่อสิ่งนั้นและอิทธิพลของสังคมรอบข้าง โดยเจตคติของบุคคลนั้นทฤษฎีนี้ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของเจตคติว่าประกอบไปด้วยความเชื่อและการประเมินผลการกระทำจากความเชื่อ โดยความเชื่อเป็นส่วนของการสั่งสมประสบการณ์และการได้รับความรู้จากแหล่งต่างๆ ของบุคคลนั้น เมื่อมนุษย์แสดงพฤติกรรมการยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งใดออกไป ต้องผ่านกระบวนการนำความเชื่อที่มีอยู่เดิม เข้าสู่กระบวนการของการประเมินผลการกระทำจากความเชื่อนั้นว่าจะเกิดผลดีหรือไม่ดีต่อตนเองอย่างไร ซึ่งถ้าประเมินแล้วพบว่าความเชื่อนั้นส่งผลร้ายต่อตนเองก็จะแสดงออกมาในรูปของการมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น และถ้ายังสั่งสมรอบข้างเห็นด้วยว่าสิ่งนั้นไม่ดี ก็จะส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมในเชิงลบออกไปอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น แต่สังคมที่กล่าวถึงต้องเป็นสังคมที่มีผลต่อบุคคลนั้นเป็นอย่างมากด้วย การที่ทฤษฎีนี้แยกปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำของมนุษย์ออกเป็นเจตคติและอิทธิพลของสังคมรอบข้างนั้น ในส่วนของการประเมินเจตคติมีการประเมินใน 2 ระดับ คือ ประเมินความเชื่อ และค่าของความเชื่อ

บ่งชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมมีความเกี่ยวข้องกับเจตคติ นอกจากนั้นตัวแปรเจตคติในทฤษฎีนี้ยังมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม (Intention) ด้วย¹

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว โครงสร้างของตัวแปรตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล น่าจะอธิบายความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยมุ่งศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อความตั้งใจ ซึ่งเชื่อว่าหากนักศึกษาพยาบาลมีความตั้งใจที่จะประกอบวิชาชีพการพยาบาลแล้วย่อมส่งผลให้คุณภาพและประสิทธิภาพของการพยาบาลมีผลออกมาเป็นรูปธรรมได้ ผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยบางประการ คือ เจตคติต่อการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล การประเมินผลในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ของ Ajzen และ Fishbein¹

คำถามการวิจัย

1. มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล
2. มีปัจจัยใดบ้างที่สามารถทำนายความตั้งใจของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีตัวแปรที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยได้นำตัวแปรตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein¹ เป็นกรอบในการศึกษากล่าวคือเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพการพยาบาล และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล เป็นตัวแปรในการทำนายความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล โดยความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล การประเมินผลในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล เป็นตัวกำหนดเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพการพยาบาล และความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ได้แก่ ผู้ป่วย ญาติ อาจารย์พยาบาล แพทย์ และทีมสุขภาพ เป็นตัวกำหนดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล โดยเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลนั้น อาจร่วมเป็นตัวทำนายความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Predictive Correlational Research Design) ครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้จากการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) จำนวน 475 คน จาก 5 วิทยาลัย โดยมีรายละเอียดดังนี้ **ขั้นที่ 1** กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามข้อตกลงเบื้องต้น ตามแนวทางการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างต้องมากกว่า 100 คน ดังนั้น เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างให้มีจำนวนมากยิ่งขึ้น เป็น 4 เท่า คือ จำนวน 400 คน จาก 2,930 คน **ขั้นที่ 2** สุ่มภาคที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยมีพื้นที่ตั้งของวิทยาลัยพยาบาล (ภูมิภาค) เป็นกลุ่ม และสุ่มมาร้อยละ 100 ของกลุ่มทั้งหมด ซึ่งได้ จำนวน 5 ภาค **ขั้นที่ 3** สุ่มวิทยาลัยพยาบาลที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ซึ่งมีวิทยาลัยพยาบาลเป็นกลุ่ม และสุ่มมาร้อยละ 15 ในแต่ละภาคของกลุ่มทั้งหมด (5 ภาค 29 วิทยาลัย) ซึ่งได้วิทยาลัยพยาบาล 5 แห่ง และจำนวนนักศึกษาพยาบาล ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิทยาลัยพยาบาลและภูมิภาค

ภูมิภาค (จำนวนวิทยาลัยฯ)	วิทยาลัยพยาบาล	จำนวนนักศึกษา		
		นักศึกษา พยาบาล	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
ใต้ (5)	สุราษฎร์ธานี	101	101	100
เหนือ (7)	อุดรดิตถ์	87	87	100
กลาง (7)	เพชรบุรี	70	70	100
ตะวันออก (4)	ราชบุรี	104	104	100
ตะวันออกเฉียงเหนือ (6)	สุรินทร์	113	113	100
รวม		475	475	100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของAjzen และ Fishbein¹ จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 5 ตอน คือ 1) แบบวัดความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 3 ข้อ 2) แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 25 ข้อ 3) แบบวัดการประเมินผลในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 25 ข้อ 4) แบบวัดความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 15 ข้อ และ 5) แบบวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 15 ข้อ และนำแบบวัดที่สร้างขึ้นทั้งหมดไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.80 ถึง 1.00 ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า 0.50 ทุกข้อ ผู้วิจัยจึงเลือกไว้ทั้งหมด จากนั้นนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาพยาบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน และหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ .88

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากสาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ ไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 475 ฉบับ และให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

3. ตรวจนับจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ในช่วงวันที่ 1 มีนาคม 2555 พบว่า ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 374 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.73 ของแบบสอบถามทั้งหมด

4. ดำเนินการติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน จากวิทยาลัยพยาบาลอีก 1 แห่งที่ยังไม่ส่งข้อมูล โดยติดต่อทางโทรศัพท์กับผู้ประสานงาน ซึ่งผู้วิจัยได้ประสานงานไว้ล่วงหน้าแล้ว ในระหว่างวันที่ 1-7 มีนาคม 2555 และรอผลถึง

วันที่ 15 มีนาคม 2555 จึงสรุปจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา รวมทั้งสิ้น 438 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.21 จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 475 ฉบับ ซึ่งมีปริมาณเพียงพอตามที่ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำไว้ 400 คน จึงมีความเหมาะสมตามข้อตกลงเบื้องต้น

5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ดำเนินการลงข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัย

1. การศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตาราง 2 พบว่าความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (X1) การประเมินผลในการประกอบวิชาชีพการ

พยาบาล (X2) ความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (X3) แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (X4) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .596 ถึง .861 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวบ่งชี้กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (Y) พบว่าความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (X1) การประเมินผลในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (X2) ความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (X3) แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (X4) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .546 ถึง .675

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละตัวบ่งชี้กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

	X1	X2	X3	X4	Y
ความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (X1)	1.000	.861**	.611**	.596**	.649**
การประเมินผลในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (X2)		1.000	.674**	.689**	.657**
ความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล(X3)			1.000	.657**	.546**
แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (X4)				1.000	.675**
ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (Y)					1.000

**p< .01

จากการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรที่ศึกษาดังแสดงในตาราง 3 พบว่า เจตคติในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (A) กับการคล้อยกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (B) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อ

พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรที่ศึกษา กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (Y) พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้าน กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

	A	B	Y
เจตคติในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ($A=X1 \times X2$)	1.000	.635**	.634**
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ($B=X3 \times X4$)		1.000	.753 **
ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (Y)			1.000

** $p < .01$

2. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ดังแสดงในตาราง 4 พบว่า ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล และด้านเจตคติในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ส่งผลต่อ

ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล สูงสุด มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .453 และเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ.357 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ได้ร้อยละ 73.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($R^2 = .736, p < .01$)

ตารางที่ 4 ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยในแต่ละด้านที่ส่งผลต่อความตั้งใจของนักศึกษาพยาบาลในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

	b	β	SE_b	t
เจตคติในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (A)	.187	.357	.048	3.178**
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (B)	.543	.453	.098	5.756**
$R = .858 \quad R^2 = .736 \quad F = 17.458**$				

** $p < .01$

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. ตัวแปรที่ศึกษาทั้ง 2 ตัวบ่งชี้ คือ เจตคติในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (A) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (B) และตัวบ่งชี้ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (X1) การประเมินผลในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (X2) ความเชื่อกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (X3) แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล (X4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะตัวแปรปัจจัยดังกล่าว เป็นตัวแปรตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ซึ่งเน้นพฤติกรรมของบุคคลที่จะแสดงออกมา โดยศึกษาองค์ประกอบและปัจจัยที่จะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมใดๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม จากตัวบุคคลนั้นโดยตรงและสภาพแวดล้อมที่ล้อมรอบตัวบุคคลนั้น ไม่ว่าจะเป็นบุคคลแวดล้อม หรือสภาพแวดล้อม¹ ซึ่งสอดคล้องกับขวัญหทัย กัณฑ์โรจน์และคณะ⁴ และ มณีรัตน์ จอมพุก⁵ ที่พบว่าเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจในการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

2. ปัจจัยด้านเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล สอดคล้องกับขวัญหทัย กัณฑ์โรจน์และคณะ⁴ และ มณีรัตน์ จอมพุก⁵ ซึ่งตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลเจตคติเป็นองค์ประกอบของความเชื่อ หากบุคคลมีความเชื่อว่าการกระทำพฤติกรรมนั้นนำไปสู่ผลบวก ก็จะมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น และโดยส่วนมากบุคคลจะมีเจตคติทางบวกต่อพฤติกรรมใดๆ ถ้ามีบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขาคิดว่าเขาควรทำพฤติกรรมนั้นๆ¹

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. วิทยาลัยพยาบาล สามารถใช้ผลการวิจัยสนับสนุนและเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลโดยการส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4

2. วิทยาลัยพยาบาล สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการวิจัยเพื่อพัฒนาเจตคติของนักศึกษา ด้วยการสร้างเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

3. ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล โดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมอื่นเป็นกรอบในการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

1. Ajzen, I., & Fishbein, M. Understanding attitudes and predicting social behavior. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1980.
2. Janice, R.E. and Celia, L.H. Nursing in Today's World. 5 th ed. Philadelphia. J.B. Lippincott Company, 1995.
3. Astin, A.W. What Matters in College ?. San Francisco : Jossey - bass, 1993.
4. ขวัญหทัย กัณฑ์โรจน์และคณะ. ปัจจัยทำนายความตั้งใจของมารดาในการให้นมมารดาแก่ทารกเกิดก่อนกำหนด. พยาบาลสารปีที่ 34 ฉบับที่ 1. 2550; 1-10.
5. มณีรัตน์ จอมพุก. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพื้นที่การศึกษากทม. มหา นคร เขต๑. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.